

Olimpiada de Istorie
Faza națională (Drobeta-Turnu Severin): Aprilie 2019
Clasa a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Subiectul I

40 puncte

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Anihilarea autonomiei Făgărașului în 1291 de către regele Andrei al III-lea a coincis, potrivit tradiției istorice a Țării Românești, cu trecerea munților de către Negru Vodă, personaj a cărui identitate reală este necunoscută, și instalarea sa la Câmpulung, unde și-a mutat scaunul. Câmpulung, până atunci un avanpost al regatului ungar, sediu al unei înfloritoare comunități catolice, alcătuită din sași și unguri, etapă importantă a drumului comercial care a legat Transilvania de Dunărea de Jos și cu Marea Neagră, a devenit acum cea dintâi reședință a domniei Țării Românești, locul unde au fost îngropați primii ei domni. (...) Descălecatul de la Câmpulung a fost urmat de întemeierea Țării, adică de agregarea formațiunilor politice preexistente, cnezate și voievodate. (...)”

Desăvârșirea întemeierii Țării Românești a avut loc odată cu unirea teritoriilor de la apus de râul Olt cu voievodatul din Câmpulung, care s-a produs ca un act de închinare a căpeteniilor voievodatului lui Litovoi față de mai puternicul voievod din stânga Oltului.”

(Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*)

B. „(...) La sud de Carpați, voievodul român Litovoi a încercat în 1277 să se emancipeze de sub suzeranitatea maghiară. Nu a reușit. Tentativa a fost reluată de voievodul Basarab (...), care a pus bazele unui stat cu reședința la Curtea de Argeș (vestigiile palatului domnesc se mai văd și astăzi). Regele Carol Robert (...) al Ungariei (...) nu a acceptat emanciparea statului lui Basarab, care putea fi o barieră în calea expansiunii maghiare spre Dunăre și Balcani. Ca urmare, Carol Robert a trecut Carpații și a pătruns în Țara Românească. Basarab, potrivit *Cronicii de la Viena* (...), i-a oferit 7000 de mărci de argint (circa 74 kg de aur), Banatul de Severin și pe fiul său drept chezaș, în schimbul retragerii. Carol Robert nu a acceptat. Dar, lipsită de posibilități de aprovizionare, armata maghiară a fost nevoită să se retragă. E momentul când Basarab a surprins-o (...) la Posada (...).”

(Ion Bulei, *O istorie a românilor*)

C. „În Moldova, (...) un modest voievodat pe valea râului cu același nume, (...), Ludovic a reușit să domine situația, dar cu prețul unei însemnate concesi. În locul dominației directe pe care a preconizat-o el anterior, s-a văzut silit să aducă în fruntea acestei țări un voievod român din provincia învecinată a Maramureșului, veche autonomie românească la nord de Transilvania (...). Trecând munții cu o ceată de războinici maramureșeni, a menținut însă voievodatul de la răsărit de Carpați, ale cărui hotare le-a extins spre nord și spre răsărit (...) Descălecatul lui Dragoș, cum a fost numită în tradiția istoriografică a țării (...), a menținut însă voievodatul în dependența regelui Ludovic al Ungariei, situație pe care localnicii nu au acceptat-o.”

(Mihai Bărbulescu, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 5 puncte
2. Formulați, pe baza surselor A și C, o opinie referitoare la întemeierea statelor medievale românești, susținând-o câte cu o informație selectată din fiecare dintre aceste surse. 10 puncte
3. Prezentați două asemănări între evenimentele istorice desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, în estul și în sudul Carpaților. 10 puncte
4. Prezentați o caracteristică a acțiunilor militare antiotomane la care a participat voievodul Iancu de Hunedoara. 5 puncte
5. Formulați o opinie referitoare la statutul internațional al Țării Românești din secolele XV-XVI, susținând-o cu menționarea a trei fapte istorice. 10 puncte

Subiectul al II-lea

50 puncte

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „În cazul când dezvoltarea ulterioară a afacerilor politice în Orient ar sili pe Rusia a asuma această sarcină și a dirija armata sa în partea Turciei din Europa, guvernul imperial, dorind a respecta inviolabilitatea teritorială a statului român, a convenit de a încheia cu guvernul alteței sale Carol I o convențiune specială relativă la trecerea trupelor ruse prin România.

Prin urmare (...) s-au invoit asupra articolelor următoare:

Articolul 1. Guvernul alteței sale domnului României, Carol I, asigură armatei ruse care va fi chemată în Turcia liberă trecere prin teritoriul României și tratamentul rezervat armatelor amice.

Toate cheltuielile care ar putea fi ocazionate de trebuințele armatei ruse, de transportul său, precum și pentru satisfacerea tuturor trebuințelor sale cade naturalmente în sarcina guvernului imperial.”

(Ion Ionașcu, Petre Bărbulescu, Gheorghe Gheorghe, *Relațiile internaționale ale României în documente, 1368-1900*)

B. „La 9/21 mai 1877, Parlamentul s-a întrunit în ședință extraordinară. (...) Deputatul Nicolae Flea a adresat o interpelare, solicitând guvernului să răspundă dacă a adus la cunoștința Puterilor Garante ruperea relațiilor de dependență față de Poartă și, prin urmare, independența absolută a României. Răspunzând, ministrul Afacerilor străine, Mihail Kogălniceanu, a declarat: <<Suntem independenți; suntem o națiune de sine stătătoare.>> (...) Proclamarea independenței a fost primită cu entuziasm de populație (...).”

(Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi. Carol I*)

C. „Dacă diplomația românească s-a plasat în timpul Primului Război Balcanic (1912), când România a fost neutră, pe poziția Triplei Alianțe, (...), atitudinea guvernului de la București din vara anului 1913 a fost cu totul opusă politicii vieneze (...). Pe măsura ascuțirii contradicțiilor dintre marile puteri (...) și a profilării unei viitoare conflagrații europene, politica externă a României (...) a interesat în mod crescând atât pe partenerii Triplei Alianțe, cât și pe cei ai Antantei.”

(Ștefan Pascu, *Independența României*)

Pornind de la informația din sursele istorice, elaborați, în aproximativ trei-patru pagini, o sinteză despre următoarea situație-problemă: **România a acționat ca stat independent în politica externă desfășurată în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea?**, având în vedere:

- utilizarea câte unei informații din sursa A și din sursa B;

- prezentarea unui alt fapt istoric referitor la România, desfășurat în 1877-1878, în afara celor la care se referă sursele A și B;
- prezentarea altor două acțiuni de politică externă la care a participat România în perioada 1880-1915, în afara celor la care face referire sursa C;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de România în 1916-1917 și a unei asemănări între acestea;
- formularea unei opinii referitoare la situația-problemă dată și susținerea acesteia prin utilizarea a două informații din sursa C și prin prezentarea unui fapt istoric din 1918.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea argumentării (prezentarea faptelor istorice și a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** în limita de spațiu precizată.

